

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 04 » 12 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оперний клас

спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (Сольний спів)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Освітньо-професійної програми
підготовки магістра музичного мистецтва
025.00.02 Сольний спів

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>1408/18</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	<u>Ж</u> (прізвище, ініціали)
« »	20 <u>18</u> р.

Київ - 2018

Розробник: Макарова Емма Вікторівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу

Викладач: Макарова Емма Вікторівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу

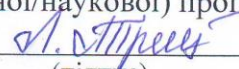
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 5.09. 2018 року № 9

Завідувач кафедри (Ю.В. Мережко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів
(назва освітньої програми)

____.____.2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) (Л.О. Троєльнікова)
(підпис)

Робочу програму перевірено

____.____.2018 р.

Заступник директора (А.О. Таранник)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисципліни	Нормативна			
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська			
Загальний обсяг кредитів/ годин	6/180			
Курс	5		5	
Семестр	9	10	9	10
Кількість змістових модулів за розподілом:	2	2	2	2
Обсяг кредитів	4		2	
Обсяг годин, у тому числі:	60	60	60	60
Аудиторні	38	28	8	8
Модульний контроль	4	4		
Практичні	38	28		
Семестровий контроль				
Самостійна робота	18	28	52	52
Форма семестрового контролю	залік	-	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Оперний клас» є підготовка магістрантів до професійної музично-педагогічної діяльності, в якій передбачено розвиток голосу студента.

Завдання дисципліни – забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в сфері вокалу при взаємозв'язку з виховними задачами, пов'язаними з формуванням особистості, спрямованої на професійно-творчий розвиток, вокально-художнє мислення та готовність до самоорганізації і самовдосконалення. Програма передбачає:

- завершення формування у студентів вокально-технічних навичок. Розуміння механізмів якості співу і співацької майстерності, можливостей розвитку вокального слуху в системі вокального художньо-естетичного виховання на основі вимог сучасних наукових знань;
- доведення до автоматизму вокально-творчих навичок у системі свідомого володіння голосом, удосконалення виконавського досвіду, доведення переходу виконання творів від свідомого до підсвідомого рівня;
- удосконалення вміння здійснювати аналіз вокального процесу, робити певні методичні висновки та рекомендації щодо його вдосконалення та усунення недоліків;
- вивчення методики формування, розвитку і охорони співацького голосу, удосконалення методико-педагогічного досвіду шляхом спостережень і використання його на педагогічній практиці;
- оволодіння знанням змісту різних видів співацької діяльності: закріплення навичок самостійного добору творів репертуару з урахуванням вікових психологічних відмінностей та можливостей співацьких голосів, самостійного розв'язання творчих завдань з огляду на еталонні зразки вокальної музики різних стилів, жанрів і часів.

Програма « Оперний клас» для студентів-магістрантів передбачає «акцентоване вивчення» вокальних творів визначеного стильового і жанрового

напрямку, тобто вивчення творів доцільних та дидактично обґрунтованих, а також індивідуальний підхід до підбору вокально-педагогічного репертуару:

- по мірі складності (легкий, середньої складності, більш складний);
- різноманітність володіння навчальним репертуаром.

Вимоги щодо навчально-художнього репертуару для кожного студента формуються викладачем таким чином, щоб репертуар найбільшою мірою відповідав розвитку вокальних здібностей студентів.. В програмі ураховані такі особливості організації процесу як цілеспрямована систематизація оперного репертуару на засадах історико- стилізованого і жанрового підходу.

Методи роботи курсу обираються відповідно до навчальної теми (матеріалу).

Форми роботи – групове заняття, самостійна робота студентів, консультації викладача та концертмейстера.

Засоби навчання – аудіо, відеоматеріали, клавіри.

Формою контролю знань та вмінь студентів з курсу «Оперний клас» є модульні контрольні та залік і семестровий екзамен .

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні програмні компетентності: загальні та фахові (спеціальні).

Загальні:

Загальнокультурна ерудиція, широке коло інтересів. Розуміння значущості для власного розвитку історичного розвитку людства.

Комунікативна:

- здатність до міжособистного спілкування, емоційної стабільності, толерантності. Здатність працювати у команді, здатність до професійного спілкування іноземною мовою.

Інформаційна:

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних завдань.

Самоосвітня:

- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку.

Фахові компетентності.

- Організаційна: здатність контролювати взаємодію суб'єктів музично-виконавського процесу сценічної дії оперного спектаклю.

- Музично- інформаційна і технологічна : здатність до самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі інтернет.

- Вокально- виконавська: володіти вокальною технікою;

- Вокально- сценічна: здатність до творчої інтерпретації. Володіння акторською майстерністю та навичками сучасної діяльності.

Програмні результати навчання

Цілісно і грамотно сприймати і виконувати музичні твори, самостійно освоювати сольний і ансамблевий репертуар (відповідно до програмних вимог).

- Працювати в колективі, ефективно спілкуватися з колегами, керівництвом;

- Володіти сценічною майстерністю, культурою усного мовлення, професійною термінологією;

- Здатність до самореалізації та розкриття особистісного творчого потенціалу, професійного лідерства та успіху, самоосвіти і самовдосконалення.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні напрями засвоєння практичних основ оперного виконавства;
- особливості роботи на сцені;
- власні недоліки і шляхи їх усунення.

Вміти:

- володіти високим рівнем сольного і ансамблевого співу з сценічною діяльністю;
- володіти акторською майстерністю;
- дотримуватись вимог сценічної поведінки;
- правильно налаштовуватись на сценічну діяльність;
- користуватись клавірною літературою;
- робити аналіз створюваного образу та власного виконання;
- самостійно працювати з авторським текстом; розуміти змістовний контекст твору;
- робити порівняльний аналіз з інтерпретації;
- володіти майстерністю аргументації, подання власних висновків.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Формування практичних умінь та навичок для роботи в оперному спектаклі.							
Тема 1. Опера- специфіка жанру, особливості побудови сюжетної лінії	6			4			1
Тема 2. Розвиток швидкої орієнтації в клавірному матеріалі.	6			4			2
Тема 3. Формування навички читання з листа.	6			4			2
Тема 4. Формування вміння поєднувати декламаційний характер співу з кантиленним звуковеденням в уривках з опер композиторів епохи бароко (Дж. Каччіні, ДжПерголезі, Кл.Монтеверди).	6			4			2
Тема 5. Формування технічної удосконаліості в роботі над уривками з опер А.Страделла, А. Скарлатті, Ж Батіст Люллі.	4			3			2
Модульний контроль	2						
Разом	30			19			9
Змістовий модуль 2. Формування творчого підходу до виконання оперних творів.							
Тема 1. Формування уявлень про специфіку музично- образного створення оперного спектаклю.	5			3			1
Тема 2. Формування вміння створення сценічного образу на практиці. Опера В.А.Моцарта « Одруження Фігаро»	5			3			2
Тема 3. Удосконалення сформованості творчого підходу до створення сценічно- оперних образів в першій дії опери В.А.Моцарта « Одруження Фігаро».	5			3			2
Тема 4. Вміння акумулювати виконавсько – художні уміння та навички в процесі роботи над другою дією опери В.А.Моцарта «Одруження Фігаро».	5			3			2
Тема 5. Вокально – сценічна робота над образами з 3 та 4 дії опери В.А.Моцарта « Одруження Фігаро».	5			5			1
Тема 6. Завершальний етап роботи над оперою « Одруження Фігаро» .Сцени з опери.	3			2			1
Форма семестрового контролю. Залік	2						
Разом	30			19			9
Усього	60			38			18
Змістовний модуль 3. Удосконалення сформованості сценічно – вокальних навичок в процесі роботи над оперним репертуаром композиторів XIX ст.							
Тема 1. Особливості розвитку оперного мистецтва XIXст. Народження української опери.	10			4			7
Тема 2. М. Лисенко опера « Наталка Полтавка» конгломерат широкої наспівності народних пісень з національно – побутовою драматургією.	10			3			4
Тема3. Послідовність розвитку дії, співвідношення вокального, декламаційного та інструментального супроводу.	8			7			3

Модульний контроль	2					
Разом	30			14		14
Змістовний модуль 4 Удосконалення виконавських здібностей під час роботи над жанровими, народно – побутовими операми.						
Тема1. Вокально – музична робота над першою дією опери М.Лисенка» Наталка Полтавка».	5			3		3
Тема 2. Вокально – музична робота над другою дією опери М. Лисенка 2 Наталка Полтавка».	5			3		3
Тема 3. Вокально – музична робота над третьою дією « Наталка Полтавка»	5			2		2
Тема 4. Вокально – інтонаційна робота над ансамблями з опери.	3			2		2
Тема 5.Робота над сценографією опери.	5			2		2
Тема 6. Заключний етап роботи. Наскрізна дія опери .Цілісність оперного спектаклю.	5			2		2
Модульний контроль.	2					
Разом	30			14		14
Усього	60			28		28
Загальний обсяг годин	120			66		46

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I.

Змістовий модуль 1. Формування практичних умінь і навичок для роботи в оперному спектаклі.

Тема 1. Опера – специфіка жанру, драматургії, особливості побудови сюжетної лінії.

Історичні умови народження та розвитку опери. Основні джерела для виникнення опери за висновком Ромен Ролана. Вплив пасторальних драм та комедій (comedia dell'arte) на розвиток опери. Принцип «монодії» в опері.

Тема 2. Розвиток швидкої орієнтації в клавірному матеріалі.

Знайомство з клавірами опер різних епох, стилів і жанрів, звертаючи увагу на композиційні моделі опери, номерну структуру, сквозну дію, основну характеристику дійових осіб.

Тема 3. Формування навички читання з листа.

Розвиваюче значення методики формування навички читання з листа дає можливість виховати в оперному класі висококваліфікованих музикантів, підготовлених до професійної роботи в музичному театрі.

Тема 4. Формування вміння поєднувати декламаційний характер співу з кантіленим звуковеденням в операх Дж. Каччіні, Дж. Перголезі, Кл. Монтеверді. (уривки з опер)

Композитори епохи бароко усвідомлено розподіляють три основних елементи опери спів, речитатив (полуспів, полурозмову), оркестр (супровід). Речитатив поділяється на переходящу в мелодію музичну декламацію і на однакове виконання звуків.

Тема 5. Формування технічної удосконадості в роботі над уривками з опер А. Страделла, А. Скарлатті, М. М. Батіст Люллі, Д. Перселла.

Композиторами XVII ст. закладається фундамент нової ліричної опери. Головне значення приділялось ліричній мелодії, на цій основі народжується важливе для подальшого розвитку оперного мистецтва, відокремлення речитативу від замкнутої форми сольного співу (арії).

Модуль II.

Змістовий модуль 2. Формування творчого підходу до виконання оперних творів.

Тема 1. Формування уявлень про специфіку музично – образного створення оперного спектаклю.

Культурно – історичний аспект створення образу. Вокальна інтонація в опері. Співацький голос і оперне амплуа. Поєднання акторських здібностей і співацьких можливостей.

Тема 2. Формування вміння створення сценічного образу на практиці. XVIIIст. опера В.А.Моцарта « Одруження Фігаро»

Історичні умови створення опери « Одруження Фігаро», знайомство з лібрето. Характеристика головних діючих осіб. Розподіл партій.

Тема 3. Удосконалення сформованості творчого підходу до створення Сценічно – оперних образів в опері В.А.Моцарта « Одруження Фігаро».

Робота над музичним матеріалом першої дії , виявлення вокальних труднощів, дикційні труднощі, інтонаційні труднощі, дихання, сценографія.

Тема 4. Вміння акумулювати виконавсько – художні уміння та навички в процесі роботи над другою дією опери В.А.Моцарта « Одруження Фігаро»

Робота над музичним матеріалом , динаміка , дикція, дихання, фразування, сценографія. Робота над ансамблем.

Тема 5. Вокально – сценічна робота над образами з 3 та 4 дії опери В.А.Моцарта «Одруження Фігаро».

Вокально – технічна , акторська, сценографічна та ансамблева робота.

Тема 6. Завершальний етап роботи над оперою В.А.Моцарта « Одруження Фігаро».

Залік. Показ сцен з опери.

Модуль III.

Змістовий модуль 3.Удосконалення сформованості сценічно – вокальних навичок в процесі роботи над оперним репертуаром композиторів XIXст.

Тема 1. Особливості розвитку оперного мистецтва XIXст. Народження української опери.

Основним принципом розвитку оперного західно – європейського театру стає принцип музичної драми. Боротьба М. Лисенка за розвиток самобутньої української оперної культури, за з'єднання західноєвропейської музичної культури з завданнями виявлення особливостей пісні. Його вплив на розвиток національної оперної культури.

Тема 2. М. Лисенко опера « Наталка полтавка» конгломерат широкої наспівності народних пісень з національно – побутовою драматургією.

Знайомство з лібрето опери , розподіл партій, жанрова типологія опери , особливості побудови дії, драматургія опери.

Тема 3. Послідовність розвитку дії, співвідношення вокального, декламаційного та інструментального супроводу.

Робота над інтонуванням, декламаційної чистоти в співі та мові, динамічна та артикуляційна досконалість.

Змістовий модуль 4. Удосконалення виконавських здібностей під час роботи над жанровими народно – побутовими операми.

Тема 1. Вокально – музична робота над першою дією опери М. Лисенка «Наталка Полтавка».

Робота над деталями вокально – музичного виконання (звуковеденням, диханням, нюансами, динамікою, артикуляцією), робота з концертмейстером.

Тема 2. Вокально – музична робота над другою дією опери М. Лисенка « Наталка Полтавка».

Вокально – інтонаційна чистота, співвідношення вокальної і мовної інтонації, драматургічна розробка.

Тема 3. Вокально – музична робота над фіналом опери М. Лисенка « Наталка Полтавка».

Співвідношення вокально – декламаційного та виконавсько – образного наповнення сценічної дії.

Тема 4. Вокально – інтонаційна робота над ансамблями з опери.

Відчувати партнерів, інтонаційно підтримувати, взаємодіяти, чути і реагувати на репліки.

Тема 5. Робота над сценографією опери.

Відчуття сценічного простору та сценічної дії, розподіл емоційних і голосових можливостей, формування музичного образу на основі авторського та режисерського задуму.

Тема 6. Заключний етап роботи. Наскрізна дія опери. Цілісність оперного спектаклю.

Робота над гримом, костюмом, взаємодія з супроводом, партнерами, вміння працювати на протязі спектаклю.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

1 семестр

2 семестр

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	19	19	19	19	14	14	14	14
Робота на практичних заняттях	10	19	190	19	190	14	140	14	140
Виконання завдань до самостійної роботи	5	9	45	9	45	14	70	14	70
Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50	2	50	2	50
Разом			304		304		274		274

1 семестр - Максимальна кількість балів: 608

Розрахунок коефіцієнта: 6,08

2 семестр – Максимальна кількість балів: 548

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

1 семестр

№	Зміст завдання	Академічний контроль	Бали
1.	Ознайомлення з історією народження та розвитку опери.	3г. x 5б. 3г. x 5б. 3г. x 5б. 3г. x 5б. 3г. x 5б. 3г. x 5б.	15
2.	Ознайомлення зі структурою клавирів опер різних епох.		15
3.	Опанувати техніку читання з листа.		15
4.	Піготувати номери з опер Дж.Каччіні, Кл.Монтеверді..		15
5.	Підготувати уривки з опе А. Страделли, А. Скарлатті, Д.Персела.		15
6.	Ознайомитись з специфікою музично т-образного створення оперного спектаклю. Підібрати приклади.		15
			Всього: 90

2 семестр

№	Зміст завдання	Академічний контроль	Бали
1.	Ознайомитись з лібрето опери В.А.Моцарта» Одруження Фігаро». Скласти характеристики головних діючих осіб.	3г. x 5б.	15
2.	Підготувати музичний матеріал першої дії опери В.А.Моцарта « Одруження Фігаро».	2г. x 5б.	10
3.	Підготувати музичний матеріал другої дії опери В.А.Моцарта « Одруження Фігаро».	3г. x 5б.	15
4.	Підготувати музичний матеріал 3 та 4 дії опери В.А.Моцарта « Одруження Фігаро».	3г. x 5б.	15
5.	Ознайомлення з особливостями розвитку оперного мистецтва ХІХ ст. Історичними умовами народження української опери.	3г. x 5б.	15
6.	Ознайомлення з лібрето опери М.Лисенка « Наталка Полтавка».	3г. x 5б.	15
7.	Робота над номерами з точки зору динамічної чистоти та артикуляційної досконалості.	2г. x 5б.	10
8.	Підготувати музичний та мовний текст першої дії опери М. Лисенка « Наталка Полтавка».	3г. x 5б.	15
9.	Підготувати музичний та мовний текст другої дії опери М. Лисенка « Наталка Полтавка».	3г. x 5б.	15
10.	Підготуватись до завершального етапу виконання опери М. Лисенка « Наталка Полтавка».	3г. x 5б.	15
			Всього: 140

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№	Модульна контрольна робота	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (<i>індивідуальне опитування, співбесіда, тощо</i>)	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
2.	письмове завдання (<i>вокально –музичний аналіз, аналіз структурної побудови художнього твору</i>)			5
3.	практичне завдання (<i>демонстрація, показ, вправа, тощо</i>)			5
4.	2-ге практичне завдання (<i>демонстрація, показ, вправа, тощо</i>)			5
5.	3-тє практичне завдання (<i>демонстрація, показ, вправа, тощо</i>)			5
Максимальна кількість балів				25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

1 семестр – залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. – Виконати уривок з оперного спектаклю (сцена , дует тріо)

2. – Розробити художньо – сценічну характеристику виконуваного персонажу.

Під час складання заліку студент повинен продемонструвати майстерне вокально - технічне виконання твору, розкрити художній образ та показати достатній артистизм та сценічну культуру.

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобаль- ною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 180 години, практичні заняття – 66 годин, самостійна робота – 46 годин, модульний контроль – 8години.

1 семестр

Модулі	Змістовний модуль I	Змістовний модуль II
Назва модуля	Формування практичних умінь і навичок для роботи в оперному спектаклі.	Формування творчого підходу до виконання оперних творів.
Кількість балів за модуль	304	304
Практичні	19 годин	19 годин
Назва навчального модуля (практичне заняття)	<p>Тема 1. Опера – специфіка жанру. Тема 2. Розвиток швидкої орієнтації в клавірному матеріалі. Тема 3. Формування навички читання з листа. Тема 4. Формування вміння поєднувати декламаційний характер співу з кантиленним звуковеденням в уривках з опер Дж. Каччіні, Дж.Пері, Кл. Монтеверді. Тема 5. Формування технічної удосконаліості в операх А. Страделла, А. Скарлатті, Ж.Люлли.</p> <p>1x19= 19 б. / 10x1=190б. 209 б.</p>	<p>Тема 6.Формування уявлень про специфіку музично – образного створення оперного спектаклю. Тема 7. формування вміння створення сценічного образу на практиці. Тема 8.Удосконалення сформованості до створення сценічних оперних образів в опері В.А.Моцарта « Одруження Фігаро». Тема 9. Вміння акумулювати виконавсько – художні уміння та навички в другій дії опери В.А.Моцарта «Одруження Фігаро». Тема 10 . Вокально – сценічна робота над образами в 3 і4 діях опери . Тема 11. Завершальний етап роботи над оперою В.А. Моцарта « Одруження Фігаро».</p> <p>1x19= 19 б. / 10x19=190 б. 209 б.</p>
Самостійна робота 5 балів	5x9 =45 б.	5x9=45б.
Види поточного Контролю	Модульна контрольна робота 2x25= 50 балів	Модульна контрольна робота 2x25=50 балів

Всього балів 608
Розрахунок коефіцієнта 6,08

2 семестр

Модулі	Змістовний модуль III	Змістовний модуль IV
Назва модуля	Удосконалення сформованості сценічно – вокальних навичок в процесі роботи над оперним репертуаром композиторів XIXст.	Удосконалення виконавських здібностей під час роботи над жанровими народно – побутовими операми.
Кількість балів за модуль	274	274
Практичні	14 годин	14 годин
Назва навчального модуля (практичне заняття)	<p>Тема 12. Особливості розвитку оперного мистецтва XIXст.</p> <p>Тема 13. М. Лисенко опера « Наталка Полтавка».</p> <p>Тема 14. Послідовність розвитку дії , співвідношення вокального, декламаційного та інструментального супроводу.</p> <p>1x14= 14 б. / 10x14=140 б. 154 б.</p>	<p>Тема 15. Вокально – музична робота над першою дією опери М. Лисенка « Наталка Полтавка».</p> <p>Тема 16. Вокально – музична робота над другою дією опери М. Лисенка « Наталка Полтавка»</p> <p>Тема 17. Вокально – музична робота над фіналом опери М. Лисенка « Наталка Полтавка».</p> <p>Тема 18. Вокально – інтонаційна робота над ансамблями з опери.</p> <p>Тема 19. Робота над сценографією опери.</p> <p>1x20= 20 б. / 10x20=200 б. 154 б.</p>
Самостійна робота 5 балів	5x14=70б.	5x14=70б.
Види поточного Контролю	Модульна контрольна робота 2x25=50 балів	Модульна контрольна робота 2x25=50 балів

Всього балів 548

8. Рекомендовані джерела

Основні(базові)

1. Антонюк А. Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К. :Українська ідея, 2000.
2. Дмитриев Л. Основы вокальной методики. - М.: Музыка, 1968.
3. Голубев П. Советы молодым педагогам-вокалистам. - М.: Музизд, 1956.
4. Гнидь Б. Історія вокального мистецтва. – КНМАУ, 1997.
5. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва. - К.: Музична Україна, 1965.
6. Морозов В. Биофизические основы вокальной речи. – Л.: Наука 1977.
7. Морозов В. Резонансная теория искусства пения и вокальная техника выдающихся певцов. – М., 2001.
8. Морозов В. Тайны вокальной речи. - Л.: Наука, 1967.

Додаткові

1. Назаренко И. Искусство пения.- М., 1969.
2. Юссон Р. Певческий голос.- М., 1974.
3. Юцевич Ю. Музыка: Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2003.
4. Юцевич Ю. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. - К., 1998.
5. Вальборг Вербег-Свердстрем «Школа для раскрытия голоса». Cvedentis, 2009.

Допоміжні

1. Марковська Катерина (Markovska Kateryna) - Каватина Леоноры из оперы Трубадур (Дж.Верди) <https://www.youtube.com/watch?v=zfNccZUM2Ek>
2. Опера "Запорожець за Дунаєм" КУ ім.Б.Грінченка <https://www.youtube.com/watch?v=mava3PsLFuc>
3. Россихина Марина - ария Слепой из оперы «Джоконда» <https://www.youtube.com/watch?v=svuLxWU61Ew>
4. Нотний архив Б.Тараканова <http://notes.tarakanov.net/>
5. Майстер-клас зірки світового вокалу Людмили Монастирської <http://kubg.edu.ua/prouniversitet/news/podiji/2303-maister-klas-zirky-svitovoho-vokalu-liudmyly-monastyrskoi.html>